

Brüssel, 6. oktoober 2023
(OR. en, lv, pl, sk)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0218(COD)

13188/23
ADD 1 REV 3

CODEC 1631
ENER 502
CLIMA 409
CONSUM 322
TRANS 363
AGRI 525
IND 481
ENV 1009
COMPET 896

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Eelnõu: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, millega muudetakse direktiivi (EL) 2018/2001, määrust (EL) 2018/1999 ja direktiivi 98/70/EÜ seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamisega ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv (EL) 2015/652 (esimene lugemine) – Seadusandliku akti vastuvõtmine = Avaldused

Belgia avaldus

Belgia tunnistab, et jõupingutuste raames, mida me teeme Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks, on vaja kiirendada energiasüsteemi ümberkujundamist ja kõrvaldada fossiilkütused järk-järgult kasutuselt. Belgia toetab vastuvõtmist, kuid soovib vältida muret probleemide pärast, mis kaasnevad kõnealuses kolmandas taastuenergia direktiivis sisalduvate suuremate taastuenergiaalaste eesmärkidega. Kuna ühtaegu esineb tõsiseid demograafilisi ja geograafilisi piiranguid ja eksisteerivad suurte energiamahukate tööstusharude klastrid, on määruse (EL) 2018/1999 II lisas osutatud valemi kohaselt eeldatavat riiklikku panust äärmiselt raske saavutada ja see tundub saavutamatu,

eriti kõigest seitsme aasta jooksul. Sama kehtib siduvate valdkondlike alleesmärkide kohta (seoses muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste kasutamisega tööstuses, transpordis ning kütte- ja jahutussektoris), mis ei tundu olevat kooskõlas meie kliimaeesmärkide kulutõhusa saavutamise ja saavutamise. Vaatamata nendele probleemidele jätkab Belgia konstruktiivset panustamist Euroopa eesmärgi saavutamiseks.

Iirimaa avaldus

Iirimaa väljendab taastuvenergia direktiivi teksti ajakohastamise suhtes saavutatud kokkuleppe üle heameelt ja tunnistab, et 2030. aastaks seatud taastuvenergiaalaste eesmärkide puhul on vaja olla ambitsioonikas. Ambitsioonikate eesmärkide saavutamine suhteliselt lühikese aja jooksul nõuab seninägematuid jõupingutusi kõigilt ühiskonnaliikmetelt, ning on väga oluline, et me kaasaksime sellesse kõik inimesed.

Iirimaa on seisukohal, et taastuvenergia eesmärkide märkimisväärse suurendamisega (nagu praegu energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määruse (EL) 2018/1999 kohaste vaheeesmärkide puhul) kaasnevate tagajärgede mitteametamine on kahjulik.

Tagajärgede mitteametamisega kaasneb oht õhnestada taastuvenergia edendamiseks vajalikku toetust, kui avaliku sektori vahendid suunatakse kõrvale liikmesriikide energiasüsteemide jaoks vajalikest investeeringutest, hoolimata sellest, et juba on tehtud märkimisväärseid edusamme ja investeeringuid ning kavas on teha veel palju enam.

Lõplikus tekstis esitatud 2030. aasta taastuvenergiaalane eesmärk läheb kaugemale paketi „Eesmärk 55“ raames algselt püstitatud eesmärgist. Suurema taastuvenergiaalase eesmärgi mõju ja soovimatud tagajärjed ei pruugi täielikult ilmuda enne, kui liikmesriigid on oma riiklike energia- ja kliimakavade projektide ajakohastamise lõpule viinud.

Vastusena 2015. aasta Pariisi kokkuleppe kohasele ülemaailmsele kokkuvõttele nähakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitlevas määruses ette selle määruse läbivaatamine. Iirimaa leiab, et kõnealuse läbivaatamise ajal oleks asjakohane vaadata läbi ka vaheeesmärkide rakendamine ja liikmesriikide kasutada olevad nõuete täitmise tagamise mehhanismid. Sellise läbivaatamise aluseks võivad olla liikmesriikide esitatud ajakohastatud riiklike energia- ja kliimakavade projektides sisalduvad analüüsid.

Läti avaldus

Läti Vabariik rõhutab vajadust arendada taastuvaid energiaallikaid, et tugevdada energiajulgeolekut ja -sõltumatust, tagada hindade stabiilsus, vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja saavutada Euroopa Liidu kliimaeesmärgid.

Läti toetab direktiivi ettepanekut seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamisega ning eelkõige kokkulepet, mis on saavutatud ettepaneku põhielementide suhtes, nagu valdkondlikud eesmärgid, küttesektor ja bioenergia.

Läti teeb kõik endast oleneva, et rakendada kõiki vajalikke meetmeid taastuvenergia kasutamise suurendamiseks transpordisektoris, ning teeb tööd taastuvelektri tootmise suurendamise nimel, et arendada Lätis suutlikkust, mis on vajalik taastuvallikatest vesiniku tootmiseks. Sellegipoolest leiab Läti, et artiklis 25 sätestatud eesmäärke ja kohustusi seoses taastuvenergiaga ja eelkõige vesiniku kasutamisega transpordisektoris ei ole Lätil võimalik rakendada ja täita, võttes arvesse Läti riikliku olukorda.

Läti peab oluliseks võtta taastuvenergia edendamise meetmetega seotud nõuete kehtestamisel arvesse riigi majanduslikke ja sotsiaalseid tingimusi, energiabilanssi ja lähtekohti.

Poola avaldus

Poola on Euroopas üks kiiremini kasvavaid taastuenergia turge.

Tänu valitsuse toetusele ja üldsuse kaasamisele on meie taastuenergia tootmisvõimsus viimastel aastatel hüppeliselt kasvanud, eriti päikeseenergiasektoris. Puhta energia arendamise kiirendamiseks oleme loonud stabiilse õigusraamistiku ja asjakohased toetuskavad. Ettepaneku need osad, mis käsitlevad loamenetluste lihtsustamist ja kiirendamist, on tervitatavad, kuid ei ole piisavad, et tagada selle eesmärkide saavutamine. Taastuvate energiaallikate kiire kasutuselevõtt muudetud taastuenergia direktiivis kavandatud ulatuses ja ilmastikust sõltuvate energiaallikate osakaalu suurenemine energiatootmises ohustavad nii võrgu stabiilsust kui ka üldist energiajulgeolekut. Poola on pidevalt rõhutanud, et energiasüsteemi ümberkujundamine on vaja läbi viia sellises tempos, mis on energiasüsteemi jaoks saavutatav, ühiskonnale sobiv ja Euroopa tööstusele soodne. Eesmärgid peavad olema realistlikud ja võimaldama liikmesriikidele paindlikkust nende elluviimiseks sobivate vahendite valimisel.

Võttes arvesse määruse eelnõu mõju liikmesriikide energiaallikate jaotusele ja sellest tulenevaid negatiivseid sotsiaalseid tagajärgi, leiab Poola lisaks eeltoodule, et kavandatud õigusakti õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 192 lõike 2 punkt c.

Seetõttu ei saa Poola kavandatavat, taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat käsitlevat muudetud direktiivi toetada.

Poola on jätkuvalt negatiivselt häälestatud kogu „Eesmärk 55“ paketi suhtes, mis sisaldab ebarealistlikke eesmärke ja ambitsioone ning mõjutab märkimisväärselt liikmesriikide energiaallikate jaotust. Poola on seisukohal, et suuremat osa paketist viiakse ellu väärast õiguslikust alusest lähtudes, mis loob ohtliku pretsedendi.

Rumeenia avaldus

Rumeenia on asunud kindlalt vähendama CO₂ heidet ja on pühendunud ELi netonullheite eesmärkide saavutamisele.

III taastuvenergia direktiiv on paketi „Eesmärk 55“ oluline verstepost ja selle eesmärk oli võimaldada teha investeeringuid, mis on vajalikud kasvuhoonegaaside heite märkimisväärseks vähendamiseks kõigis sektorites, ühtlustades seeläbi liikmesriikide jõupingutusi kliimaeesmärkide saavutamiseks.

Kuid nagu Rumeenia läbirääkimiste käigus märkis, peaksid ELi taastuvate energiaallikate üldised eesmärgid ning taastuvate energiaallikate ja vesiniku tootmise valdkondlikud eesmärgid selleks, et need oleksid tulemuslikud, põhinema liikmesriikide eripäradel ja potentsiaalil. Lõpliku teksti ambitsioonitase on kõrge ja seda on Rumeenia realistlikke prognoose arvesse võttes raske saavutada, kuna see läheb kaugemale rakendatavatest eesmärkidest, mida Rumeenia toetas ettepaneku üle peetud läbirääkimistel. Rumeenia on mures selle pärast, et kõrgem ambitsioonitase võib avaldada heidutavat mõju ja tuua kaasa suuremad kulud teatavatele sektoritele, millel ei ole võimalust 2030. aastaks kestlikule energiale üleminekut teostada, millega kaasneb oht muutuda konkurentsivõimetuks.

Samuti on Rumeenia arvamusel, et II lisas sätestatud valemis, ehkki see pole siduv, ei võeta piisavalt arvesse liikmesriikide eripärasid ja erinevat energiaallikate jaotust. Soovime korrata iga liikmesriigi õigust määrata kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 194 kindlaks oma energiavarude kasutamise tingimused, valikud erinevate energiaallikate vahel ning energiavarustuse üldstruktuur.

Rumeenia toetab kindlalt tehnoloogianeutraalsuse põhimõtet ning taastuvenergia ja vähese CO₂ heitega tehnoloogiate vastastikust täiendavust. Kuigi lõplik tekst kajastab võimalust kasutada muud liiki taastuvallikatest toodetud vesinikku, et vältida konkurentsi tehnoloogiate vahel, oleme seisukohal, et artikli 22b tingimused ei lahenda täielikult meie läbirääkimiste ajal esinenud muresid, milleks on võrdsete võimaluste ja võrdsete stiimulite tagamine kõigile vähese CO₂ heitega energiaallikatele, mis suudavad aidata kaasa CO₂ heite vähendamisele.

Slovaki Vabariigi avaldus

Slovakkia leiab, et ELi üldine taastuvate energiaallikate eesmärk 2030. aastaks on väga ambitsioonikas ja seda on väga raske saavutada. Riikliku energiaallikate jaotuse ja selle arendamise osas ei näe Slovaki Vabariik realistlikku võimalust oma ambitsioonide märkimisväärseks suurendamiseks ning rõhutab, et taastuvate energiaallikate alaste eesmärkide saavutamise nimel tehtavate täiendavate panuste puhul, mis on arvatud määruse (EL) 2018/1999 II lisas esitatud mittesiduva valemi alusel, ei pruugita arvesse võtta kõiki asjakohaseid riikliku tasandi tegureid ning seetõttu ei vasta need tingimata riigi taastuenergia arendamise tegelikule potentsiaalile.

Kuigi meie arvates on ambitsioonikaid transpordi- ja kütte-eesmärke raske saavutada ning on oht, et neid ei saavutatagi, püüab Slovaki Vabariik seda teha, kehtestades oma riiklikus energia- ja kliimakavas vastavad eesmärgid ja meetmed.

Samuti on meil reservatsioon vähese CO₂ heitega allikatest vesiniku tootmise toetamise suhtes, mis on Slovakkia jaoks võtmetähtsusega küsimus ja mida ei ole direktiivis rahuldavalt käsitletud.

Komisjoni nimel tehtud avaldus taastuenergia direktiivi artiklite 22a ja 22b kohta

Taastuenergia direktiivi artikkel 22a koostoimes artikliga 22b on aluseks tööstuses lähteainena kasutatavate fossiilkütuste vajalikule asendamisele ja kasvuhoonegaaside heite vähendamisele tööstusprotsessides, mille puhul on raske elektritoitele üle minna.

Komisjon tõdeb eesmärgi uudsust ja vesinikuturule ülemineku varajast etappi arvesse võttes, et selle saavutamine nõuab vähemalt 2030. aastani liikmesriikidelt olulisi jõupingutusi ning avaliku ja erasektori sidusrühmade märkimisväärseid investeeringuid.

Komisjon möönab, et sellega, et täita eesmärk, mis on sätestatud artikli 22a lõike 1 viiendas lõigus, samuti koostoimes artikliga 22b, kaasnevad teatavatel juhtudel suured kohandamiskulud käitistele, mis peavad oma protsesse moderniseerima. Nii on see teatavate ammoniaagitootmisjaamade puhul, milles on vaja märkimisväärseid investeeringuid tootmisprotsessidesse, et asendada auru-metaani reformimisel toodetud vesiniku kasutamine. Seetõttu ei võta komisjon artikli 22a lõike 1 viienda lõigu ja artikli 22b esimese lõigu punkti b kohasel hindamisel üksikjuhtudel eraldi ja kui see on nõuetekohaselt põhjendatud, arvesse neid olemasolevaid käitisi, samal ajal kui ta arvestab seda, kas need on täielikult amortiseerunud ja millal on tehtud lõplik investeerimisotsus moderniseerimise kohta.

Üldisemalt tõdeb komisjon, et direktiivis sätestatud eesmärkide, eelkõige taastuvenergia üldeesmärgi ning transpordi- ja tööstussektori eesmärkide saavutamine nõuab liikmesriikidelt olulisi jõupingutusi ning avaliku ja erasektori sidusrühmadelt ja võimalik, et ka riikide eelarvest märkimisväärseid investeeringuid. Komisjon tunnistab, et liikmesriike on vaja nende eesmärkide elluviimisel abistada.

Komisjon nendib, et taastuvenergia kõrval aitavad ka muud fossiilkütusevabad energiaallikad saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsust liikmesriikidel, kes otsustavad selliseid energiaallikaid kasutada

Ühtlasi tunnistab komisjon, et taastuvenergia eesmärgid peaksid käima käsikäes muudel mittefossiilsetel energiaallikatel põhinevate täiendavate CO₂ heite vähendamise jõupingutustega, et saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus, võttes arvesse liikmesriikide konkreetseid olusid ja nende energiavarustuse struktuuri. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleks komisjoni arvates taastuvenergia kasutuselevõtt liidu suurema siduva üldeesmärgi raames lõimida täiendavate, muude mittefossiilsete energiaallikate arendamist hõlmavate CO₂ heite vähendamise jõupingutustega, mida liikmesriigid otsustavad teha.
